

ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ ДІАГНОСТИКИ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙ

Ціль 17: Партнерство заради стійкого розвитку

Кукіна Г. В. kukinaanna114@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

З метою забезпечення власної конкурентоспроможності і створення передумов для сталого розвитку в майбутньому, вітчизняні компанії все активніше інтегрують у загальні стратегії розвитку таку бізнес концепцію як корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) [2].

Щороку у світі спостерігається стабільне зростання кількості компаній, які відкрито повідомляють про впровадження принципів корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). Це підтверджує, що соціальна відповідальність бізнесу сприймається як перспективна стратегія, що підвищує конкурентоспроможність компаній.

Однак важливо не лише зафіксувати факт дотримання принципів КСВ, а й якісно оцінити прогрес у цій сфері. У міжнародній практиці результати аналізу соціальної діяльності компаній зазвичай представляють у вигляді фондових та нефондових індексів, на основі яких формуються корпоративні рейтинги. Для їхнього розрахунку використовують як відкриті, так і внутрішні дані, а також проводять опитування серед зацікавлених сторін.

До найпоширеніших світових методик оцінки КСВ належать: індекс сталого розвитку Доу-Джонса; індекс корпоративної відповідальності BITS; соціальний індекс (SI); індекс соціального розвитку (ICP); метод Лондонської групи порівняльного аналізу; метод потрійного підсумку; метод збалансованої карти; стандарт SA8000.

Діагностика соціально відповідальної діяльності організацій провадиться з метою оцінки їх внеску в процес забезпечення збалансованого суспільного розвитку та дозволяє визначити реальну цінність їхньої соціально відповідальної поведінки [1].

Таблиця 1.

Світові методики та рейтинги соціальної відповідальності

№	Методики, що належать до групи	Зміст оцінювання	Основні умови
1	2	3	4
1	Dow Jones Sustainability Indexes, FTSE4Good, MSCI Index, KLD-Nasdaq Social Index	Оцінювання проводиться за індексним методом, який застосовується фондовими біржами для аналізу соціально відповідального інвестування	Організаційна форма ведення бізнесу - акціонерне товариство, капіталізація цінних паперів на міжнародних фондових ринках, прозора фінансова звітність
2	Global RepTrak100, Net Promoter Score (NPS)	Об'єктивний аналіз сприйняття компанії споживачами, стейкхолдерами та незалежними експертами через онлайн-опитування.	Наявність бренду із встановленим рівнем річного доходу.

Продовження таблиці 1

3	Corporate Knights Global 100, Corporate Responsibility Magazine, Corporate Philanthropy Index, Bloomberg ESG, 3000 global index	Аналіз соціальної відповідальності проводиться за окремими складовими, при цьому найчастіше оцінюються соціальні, економічні та екологічні показники.	Дослідження ґрунтується на відкритих даних підприємств, вторинних аналітичних матеріалах та опитуванні стейкхолдерів.
---	---	---	---

Джерело: складено автором за [4-7]

В Україні функціонує незалежна експертна організація з корпоративної соціальної відповідальності Центр «Розвиток КСВ». Центр діагностує соціально відповідальну діяльність організацій за допомогою індексу прозорості та підзвітності компаній на основі міжнародної методики, розробленої «Beyond Business» (Ізраїль) та Центром «Розвиток КСВ». Об'єктом оцінки є веб-сайт, який розглядається як основне джерело надання інформації про корпоративну соціальну відповідальність.

Всі ці методи можна умовно поділити на три групи, кожна з яких спирається на окремий критерій діагностики [3].

Сайти компаній оцінюються за чотирма критеріями:

Звітність - наявність звіту про діяльність компанії в економічній, соціальній та екологічній сфері.

Зміст - рівень розкриття інформації за ключовими сферами КСВ.

Навігація - легкість доступу читача до будь-якої інформації про соціальну та екологічну відповідальність компанії.

Доступність - потенційна доступність веб-сайту щодо різних аспектів (мова, наявність контактної інформації, адаптованість для людей з обмеженими можливостями).

В Україні оцінка соціальної відповідальності суб'єктів господарювання здійснюється за допомогою наступних інституційних інструментів:

- Індекс прозорості сайтів українських компаній на основі міжнародної методики, розробленої Beyond Business (Ізраїль) та Центром «Розвиток КСВ»;
- Рейтинг програм КСВ (за версією журналу «Влада грошей»);
- Рейтинг якості управління корпоративною репутацією (щорічний рейтинг «Репутаційні АКТИВісти»)

Вважаємо, що в Україні необхідно створити прозорий і доступний для всіх підприємств механізм оцінки соціальної відповідальності. Такий інструмент допоможе керівництву компаній визначати слабкі місця у сфері соціальної відповідальності, знаходити нові методи для їх покращення та впровадження, а також сприятиме соціально відповідальним змінам у бізнесі.

Список використаних джерел

1. Воробей В. Аналіз національних стратегій СББ. Пропозиції для Національної стратегії розвитку СББ. URL: http://www.ppv.net.ua/uploads/work_attachments/Analysis_of_National_CSR_Strategies_UA_pdf (дата звернення 04.05.2025).
2. Завадських Г. М., Лисак О. І., Тебенко В. М. Корпоративна соціальна відповідальність: формування та реалізація в Україні. *Збірник наукових праць ТДАТУ*. 2023. № 2. С. 130-139. <https://doi.org/10.31388/2519-884X-2023-48-129-139>.
3. Євтушенко В. А. Методика діагностики соціальної відповідальності українських підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2021. № 4(238). С. 49-69. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2022/02/4.21. topic_Yevtushenko V.A.49-69.pdf (дата звернення 04.05.2025).
4. Dow Jones Sustainability World Index. URL: <https://www.spglobal.com/spdji/en/indices/esg/dow-jones-sustainability-world-index/#overview> (дата звернення 04.05.2025).

Науковий керівник: Завадських Г. М., к.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного